

JAN TUČEK, Paříž

Triatřicátý ročník pařížské výstavy Rétromobile nabídl pestrou a různorodou přehlídku automobilové krásy. Vybrali jsme z ní několik pozoruhodných exponátů francouzských značek.

Stejně jako v minulých letech se vzácným kouskem pochlubila lyonská nadace Fondation Marius Berliet, tentokrát to byl solidně stavěný dvojitý faeton Berliet C 2 ročníku 1908 se čtyřválcovým motorem 3,8 l, čtyřstupňovou převodovkou a pohonem zadní nápravy spojovacím hřídelem. Před sto lety Berliet nabízel jedenáct typů osobních vozů se čtyřválcovými a šestiválcovými motory, přičemž

Mohutné kupé Panhard X 73 ročníku 1935 má pod kapotou šestiválec 2,9 l

Francouzská chloubka

Šestiválcový Farman A6B Super Sport (1921) sloužil indickému maharadžovi

Unikátní osmiválec Mathis Emly 8 (1933) karosovala firma Gangloff

vystavený C 2 s otevřenou karoserií od lyonské firmy Tavier představoval střed tehdejší nabídky. Další automobil s lokomotivou ve znaku se objevil v expozici aukční síně Bonhams, jež v rámci výstavy pořádala aukci šesti desítek krásných veteránů. Limuzína Berliet L 14 se čtyřválcovým motorem 4,4 l, kterou oblékl karosář William Arnold z Manchesteru, byla v roce 1912 vystavena na Londýnském autosalonu a většinu života strávila na britských ostrovech. Má karoserii z hliníkového plechu a dřevěná kola s odnímatelnými ráfky Warland, patrně jediným nepůvodním příslušenstvím je elektrický spouštěč motoru. Jedním z největších lákadél expozice Bonhams byl stříbrný Farman A6B Super Sport ročníku 1921 s otevřenou karoserií se špičatou lodní zádi. Pohání jej šestiválec OHC 6,6 l o výkonu přes 100 koní (74 kW), takže zamířila uháněl rychlostí až 140 km/h. Luxusní vůz si pořídil jistý indický maharadža, používal jej mimo jiné při lovu tygrů, ale příliš daleko se zřejmě nepouštěl. Vůz má najeto jen

17 400 km, údajně autentických. V roce 1967 jej v Karauli objevil a odkoupil John Fasal, hledač vozů Rolls-Royce, trvalo mu však několik let, než získal povolení k vývozu. Protagonistou expozice Adventure Peugeot byl na samostatném pódiu vystavený luxusní landaulet Peugeot 184 ročníku 1928, který karosoval mistr Henri Labourdette. Nedávno zrenovovaný automobil, jenž je doma ve značkovém muzeu v Sochaux, má pod kapotou šestiválec 3,8 l se šoupátkovým rozvodem a byl posledním typem značky se Ivem, který toto řešení používal. Stejně jako další velké vozy své značky se typ 184 nevyrobil v mateřské továrně v Sochaux, ale ve specializovaném závodě na pařížském předměstí Issy-les-Moulineaux; vznikly jen tři desítky exemplářů typu 184 s karoseriemi renomovaných specialistů. Na první pohled nenápadně a snad i tak trochu unaveně vypadala sportovní Bugatti 43 ročníku 1929 s poněkud rušivě působícími blíkači na předních blatnicích. Znalci ale vědí, že tenhle vůz s čtunovitou zádi

Jen první tři dny mohli návštěvníci obdivovat Voisin C 25 Aérodyne (1935)

karoserie a přepřítaným osmiválcem 2,3 l ze závodního typu 35 uhání rychlostí přes 160 km/h a zrychlením se vyrovná o desítky let mladším sportovcům. A pokud má autentický původ a jasně čitelnou historii, pak se vyvažuje zlatem. Takže nepřekvapí, že jej firma Bonhams vydražila za více než 1,3 milionu eur, tedy asi za 34,5 milionu Kč. Na stánku Francouzské federace historických

vozidel FFVE nás zaujal unikátní kabriolet Mathis Emly 8 ročníku 1933. Jeho třílitrový řadový osmiválec má dvě hlavy válců převzaté z menšího čtyřválcového typu Emly 4, převodovka je třístupňová a brzdy mají ještě mechanické ovládání. Elegantní kabriolet karosovala v jediném exempláři firma Gangloff z Colmaru, jež proslula především jako dvorní dodavatel značky Bugatti.

Dvojitý faeton Berliet C 2 z roku 1908 se čtyřválcem 3,8 l jezdil nejvíce 60 km/h

Luxurní landaulet Peugeot 184 karosovala firma Labourdette v roce 1928

Limuzínu Berliet L 14 ročníku 1912 oblékla karosárna Arnold v Manchesteru

Elegantní kupé Citroën 11 BL Traction Avant (1938)

Bugatti 43 (1929) byla vydražena za 1 327 500 eur, tedy asi za 34,5 milionu Kč

Kabriolet Delage D 8 C se čtyřlitrovým osmiválcem a karoserií Figoni (1933)

V podobě dvou tun rozmontovaných dílů uložených v bednách se koncem roku 1995 vrátil do Francie kabriolet Delage D 8 C s osmiválcem 4,0 l a karoserií Figoni z roku 1933, jenž byl v únoru 1934 vyvezen do Anglie. Jeho renovace a montáž trvala dlouhých deset let, výsledek ale stojí za to. Kovové šedý kabriolet byl chloubou klubového stánku Delage. Francouzskou klasiku zastupovalo i mohutné kupé Panhard X 73 ročníku 1935 s typickými okénky ve sloupcích čelního skla a šestiválcovým motorem 2,9 l. Model s obchodním označením CS Spécial dosahoval rychlosti 120 km/h

a těšil se ve své době značné oblibě zejména dámské klientely. Jen první tři dny (z celkových deseti) mohli návštěvníci obdivovat osobitě řešený Voisin C 25 Aérodyne ročníku 1935. Na stánek pojišťovny LDA jej zapůjčila aukční síň Artcurial, jež stejně jako Bonhams pořádala dražbu veteránů, ale mimo areál výstaviště, v kongresovém paláci u Porte Maillot. Funkcionalisticky pojatý Voisin C 25 Aérodyne má za typickou maskou s okřídlenou zátkou chladiče uložen třilitrový šestiválcový se šoupátkovým rozvodem, díky němuž jezdil rychlostí až 140 km/h. V letech 1934 až 1937 bylo vyrobeno jen osmadvacet podvozků tohoto typu, vystavený exemplář byl jeden ze

šesti kusů ročníku 1935. Vydražili jej za 522 192 eur, tedy asi za 13,5 milionu Kč, a hned v pondělí ráno jej dal nový majitel odvézt. Organizátoři pak (už mezi proudícími davy návštěvníků) tlačili na stánek LDA náhradníka, sportovní Peugeot 905 ročníku 1993. Značka Citroën zasvětila převážnou část velmi rozsáhlé expozice nadcházejícím šedesátinám legendární *kachny* 2 CV, k tě se však vrátíme až někdy jindy, do tohoto článku patří vozy starších ročníků. Dva krásné kousky vystavovala asociace La Traction Universelle, která už čtyřicet let sdružuje majitele klasických vozů Citroën s předním pohonem z let 1934 až 1957 a dnes má téměř

tisíc členů ve Francii i v zahraničí. Původně, v letech 1968 až 1970, se La Traction Universelle specializovala jen na kabriolety, kupé a další vozy této řady s jinými než standardními čtyřdveřovými karoseriemi. Ke čtyřicetinám si to na výstavě Rétronomie připomněla elegantním kupé Citroën 11 BL ročníku 1938 a o rok mladším kabrioletem Citroën 11 B. Oba mají pod kapotou čtyřválcový 1,9 l pohánějí přední kola, kupé má ovšem užší a kratší (a tedy také lehčí) karoserii signalizovanou písmenem L v typovém označení. Jen pro představu, všech kabrioletů řady Traction Avant vznikly více než čtyři tisíce, zatímco kupé jen málo přes sedm stovek. ■